

KINOLOŠKA ZVEZA SLOVENIJE
VZREJNA KOMISIJA ZA NEMŠKE OVČARJE
PRAVILNIK O VZREJI
NEMŠKIH OVČARJEV

1. SPLOŠNE DOLOČBE

Pravilnik o vzreji nemških ovčarjev (v nadaljevanju NO) je temeljni akt delnega zbora sodnikov za NO pri KZS in je v skladu s strokovnimi pravilniki KZS in z državno zakonodajo. Pravilnik je namenjen razvoju in načrtno usmerjeni vzreji NO na območju države Slovenije.

Ureja celotno področje vzreje NO.

Namen tega pravilnika je izbirati med vzrejnimi živalmi tiste, ki po svojem značaju, delovnih sposobnostih in anatomski zgradbi pomenijo ohranitev in nadaljnji razvoj pasme.

Pravilnik je sestavljen tako, da omogoča večjo primerljivost s postopki in merili, ki za določanje vzrejne vrednosti veljajo v matični deželi nemškega ovčarja, ob obveznem spoštovanju pasemskega standarda.

2. VZREDITELJ

2.1. Pravica od vzrejanja

Vzreditelj je fizična ali pravna oseba, ki je v času skotitve mladičev lastnik psice. V primeru, da je psica v solastništvu dveh ali več oseb, ki ne živijo v skupnem gospodinjstvu, je vzreditelj en od solastnikov, ki lastništvo psice izkazuje s pisnim dogovorom, v katerem je ta pravica navedena in podpisana od vseh lastnikov. Prenos vzrejne pravice je možen tudi v primeru prodaje parjene samice. V tem primeru mora biti pisarni KZS predloženo:

- dokazilo o prenosu lastništva (kupoprodajna pogodba ali dogovor); - potrdilo o paritvi;
- pogodba o prenosu vzrejne pravice.

2.2. Najem za vzrejo

V primer, ko lastnik odstopi psico drugi osebi v namen vzreje, je treba skupaj s prijavo paritve oz. legla dostaviti pisarni KZS tudi dogovor o prenosu pravice do vzreje. V dogovoru morajo biti navedene pravice in obveznosti obeh oseb, in naveden čas, v katerem mora začasni lastnik vrniti psico in dokumente prvotnemu lastniku. Najem za vzrejo prek meje RS je dovoljen le ob predhodni najavi vzrejni komisiji za nemške ovčarje.

2.3. Solastništvo samice

V primeru, ko sta lastnika samice dve osebi ali je lastnikov več, velja za vzreditelja tisti, ki ima pisni dogovor, kjer je ta pravica navedena in podpisana s strani vseh solastnikov in je o tem obveščena pisarna KZS skupaj s prijavo legla.

2.4. člena 2.2 in 2.3. veljata samo v primeru, da nobenemu od lastnikov ni bil izrečen disciplinski ukrep prepovedi vzreje s strani KZS.

3. Označevanje

Za potrebe označevanja in identifikacije morajo biti vsi mladiči označeni v skladu s predpisi KZS. Označenost je pogoj za vpis v rodovno knjigo.

4. VZREJNA VREDNOST IN POGOJI ZA VZREJO

4.1. Vzrejni pregled

K vzrejnemu pregledu lahko pristopijo psi (samci in samice):

- ki so stari najmanj 15 mesecev;
- ki so vpisani v rodovno knjigo KZS;
- imajo oceno zunanosti najmanj dobro;
- imajo v rodovniku vpisano stopnjo displazije kolkov in komolcev ter priložen certifikat o tem; - imajo opravljeno analizo DNA glede izvora.
- imajo opravljen izpit B-BH (samci in samice ob prvem vzrejnem pregledu najmanj izpit B-BH, ob ponovnem vzrejnem pregledu samci najmanj opravljen izpit IPO-VO);
- plemenjakom v različici dolgodlak s podlanko se lahko vzrejno dovoljenje podaljša tudi brez opravljenega IPO izpita, dokler ne bo na voljo zadostna baza vzrejnih živali.

Za pse, ki imajo opravljen izpit B-BH v Sloveniji, ali imajo opravljen delovni izpit prve stopnje v Sloveniji, ni potreben preizkus naravne zasnove. Enako velja tudi za specializirane pse vojske in policije in pse Ministrstva za pravosodje. Uvoženi psi, ne glede na stopnjo opravljenega izpita, morajo imeti opravljen izpit BH/VT. Opravljeni izpiti v tujini morajo biti nostrificirani s strani KZS.

4.2. Preizkus naravne zasnove (po posebnem programu, brez markerja in zaščitnega rokava).

PREIZKUS NARAVNE ZASNOVE

A - Na vzrejnih pregledih lahko preizkusimo le naravno zasnovo, ki se nanaša na spontano vedenje psa v različnih situacijah in psihičnih obremenitvah, kot so: prijazen pristop, ogrožanje in bojazen, nagonske obrambne sposobnosti in pogum ter previdnost.

B - Preizkuševalec mora s svojim obnašanjem (pristop s pozdravom, sprehajanje mimo lastnika s psom, vznemirljiv in nepričakovan tek mimo psa, z vsiljevanjem, negotovim približevanjem, odločnim in sugestivnim približevanjem, približevanjem s spremljajočimi grožnjami izzvati spontano reakcijo psa in na temelju tega vedenja psa ugotoviti vrednost njegove naravne zasnove. Preizkus se začne in konča s prijaznim nagovorom in dotikom (božanjem) – preizkus stabilnosti in nekoleričnosti.

C - Iz daljave 10 m preizkuševalec preizkuša v skupini ali posamično odziv psa na strel.

D - Pozitivno vzrejno vrednost lahko dobi le pes:

- ki je psihično dovolj stabilen;

- ki se ob približevanju preizkuševalca ne umika iz strahu, temveč ostane na mestu (VV 2), ali pa se nekoliko umakne iz previdnosti (VV 1), dokler ne gre tudi za grožnjo; tedaj mora sebe in lastnika braniti, torej se preizkuševalcu postaviti po robu (odločno, a ne histerično, panično), tako da se proti izzivalcu požene in laja; - ki je ob strelu miren ali le jezno laja.

E – Negativno vzrejno vrednost prisodimo psu, ki:

- se ob približevanju preizkuševalca plačno umika;

- ne prenese mirnega pristopa in dotika preizkuševalca;

- se skriva za vodnika, ali skuša celo zbežati,
- ob grožnjah preizkuševalca živčno hlasta in se hkrati izmenično umika in zaganja; - se odziva na strel s strahom in z željo po pobegu.

4.3. Vzrejna vrednost

Razlikujejo se:

A. Razvrstitev po vzrejni oceni:

- najvišji vzrejni razred z oznako I
- srednji vzrejni razred z oznako II
- nižji vzrejni razred z oznako III - vzrejna prepoved z oznako 0.

B. Razvrstitev psov po oceni naravne zasnove:

- psihično stabilen pes z oznako 4, ki ima opravljen delovni izpit prve stopnje (najmanj IPO-VO), izpit reševalnega psa prve stopnje RH1, ali sledarski izpit FPr 1;
- dovolj stabilen značaj z oznako 2;
- še dovolj stabilen značaj z oznako 1; - ni preстал preizkušnje z oznako 0.

4.3.1. Za vzrejo priporočljivi psi so psi, ki so na vzrejnem pregledu prejeli 1. vzrejni razred (4/I).

4.3.2. Za vzrejo primerni psi so psi, ki so na vzrejnem pregledu prejeli 2. vzrejni razred (4/II, 4/III, 2/I, 1/I, 2/III).

4.3.3. Za vzrejo pogojno primerni so psi, ki so na vzrejnem pregledu prejeli 3. vzrejni razred (1/II, 2/III, 1/III).

4.3.4. Za vzrejo neprimerni so psi, ki imajo vzrejno prepoved in niso dobili vzrejnega dovoljenja (0/1, 0/II, 0/III, 4/0, 2/0, 1/0, 0/0).

a) Psi, ki ne prejmejo vzrejnega dovoljenja, so psi, ki ne izpolnjujejo pogojev pod točko 4.3.1, 4.3.2. in 4.3.3. in niso v skladu s pasemskim standardom za nemške ovčarje.

b) Psi, ki imajo naslednje hibe:

- značajsko slabi psi, popadljivi in živčno šibki psi;
- psi s srednjo ali težko stopnjo displazije kolkov oziroma oznako »D« in slabše;
- psi s sredno ali težko stopnjo displazije komolcev oz. z oznako »2« in slabše; - monorhidi, kriporhidi;
- psi s težkimi anatomskimi hibami;
- psi s pomanjkljivostmi zobovja (ne šteje se za pomanjkljivost zobovja, če je manjkajoči zob posledica nasilne odstranitve, kar mora biti dokazano s potrdilom veterinarja), tolerira se le pomanjkanje premolarja P1 (največ 3. vzrejni razred);
- predgrizavi psi;
- podgrizavi psi;
- psi s pomanjkanjem pigmenta, modrikasti psi;
- dolgodlaki psi brez podlanke;
- psi, ki so več kot 2 cm nižji od standardne višine in psi, ki so 2 več kot cm višji od standardne višine;

c) Operativni posegi na psu z namenom korekcije ali izboljšanja (npr. uhljev, repa, zob, mod) in s tem izboljšanja vzrejne ocene, se kaznujejo s prepovedjo vzreje, lastnik takega psa pa se kaznuje po disciplinskem pravilniku KZS.

4.4. Izboljšanje vzrejne ocene

Lastnik psa, ki je uvrščen v 2. vzrejni razred (pri prvem ali ponovnem vzrejnem pregledu), lahko v naslednjem letu ponovno privede psa na vzrejni pregled z namenom izboljšati oceno.

Poizkus izboljšanja vzrejnega razreda je mogoče opravljati le enkrat.

4.5. Razlogi za vzrejno prepoved:

Če so ugotovljene težke dedne anatomske hibe potomcev:

- višina na vihru, ki je za več kot 2 cm nad ali 2 cm pod standardom;
- nepopolno ali nepravilno razviti spolni organi;

- nepravilen ugriz;
- nepopolno zobovje, razen manjkajoči P1;
- nezadostna pigmentiranost;
- dolgodlakost brez podlanke

4.6. Trajanje vzrejnega dovoljenja

- a. Prvo vzrejno dovoljenje velja dve leti.
- b. V drugem letu trajanja vzrejnega dovoljenja mora pes na ponovni vzrejni pregled.
- c. Vzrejno dovoljenje, pridobljeno na ponovnem vzrejnem pregledu velja do vključno 8. leta starosti. Vsa odstopanja obravnava vzrejna komisija po obvezni predhodni vlogi (pred paritvijo). Vzrejno dovoljenje plemenjakov je doživljenjsko.

4.7. Prenehanje vzrejnega dovoljenja

Če pes ni priveden na ponovni vzrejni pregled, mu vzrejno dovoljenje preneha, dokler ni priveden na ponovni vzrejni pregled.

4.8. Pogoji za vzrejo

Pozitivno opravljen slovenski vzrejni pregled.

4.9. Najnižja starost vzrejnih živali

Samci morajo biti ob prvi paritvi stari najmanj 18 mesecev. Samice morajo biti ob prvem pokritju stare najmanj 20 mesecev.

4.10. Število legel

Zdrava samica ima lahko eno leglo v roku 290 dni od prejšnjega legla. Izjema so izredni primeri, ko gre za maloštevilno leglo (do dveh mladičev), ko se paritev lahko ponovi v krajšem časovnem intervalu.

4.11. Paritev

Izbor samca za paritev je pravica lastnika samice, enako je pravica lastnika samca za izbor pripuščene samice. Pravilnost opravljene paritve potrdi lastnik samca na potrdilu o paritvi. Potrdilo – prijavo o paritvi mora lastnik samice najkasneje v roku 20 dni po paritvi poslati pisarni KZS. Lastnik samca pa mora pisarni KZS poslati potrdilo o paritvi v roku sedem dni.

Tuj plemenjak mora imeti izvid kolčne in komolčne displazije, ki zadostuje pogojem vzreje, opravljeno analizo DNA glede izvora in opravljen delovni izpit IPO1.

4.12. Paritve v sorodstvu

Pri paritvah sokrvje bližje od 3-3 ni dovoljeno. Sokrvje 3-3 je sicer dovoljeno, ni pa priporočljivo.

Sokrvja 2 – 4 oz. 4 – 2 in 2 – 5 oz. 5 – 2 niso bližja kot 3 – 3 in so tako dovoljena.

Nedovoljena pa so naslednja sokrvja: 3 – 2, 2 – 2, 1 – 1, 1 – 2 , 1 – 3, 1 – 4, 1 - 5 in obrnjeno.

4.13. Število mladičev v leglu

Samica ima lahko v lastnem leglu neomejeno število zdravih mladičev.

4.14. Prijava legla

Vzreditelj je dolžan po skotitvi o leglu obvestiti pristojnega vzrejno-tetovirnega referenta, najpozneje v treh dneh in pristojni strokovni organ (Vzrejno komisijo za nemške ovčarje) v desetih dneh. Vzrejno-tetovirni referent leglo pregleda najkasneje v 5 dneh po prejemu obvestila, torej do 8 dne starosti mladičev. Vzrejno-tetovirni referent mora izpolniti obrazec Prijava legla in to v 4 izvodih. Od tega dobijo po en izpolnjen obrazec vzreditelj, tetovirni referent, strokovni organ in pisarna KZS.

Prijavo legla je vzreditelj dolžan prek tetovirnega referenta dostaviti pisarni KZS najpozneje v roku 30 dni od datuma legla. Po preteku tega časa leglo ne bo priznано.

4.14.1 Označevanje

Označevanje pasemskih psov z vstavljanjem mikročipa, ki so vpisani v rodovno knjigo psov pri KZS ali drugo rodovno knjigo priznано od FCI, se opravlja v skladu z zakonom in ga smejo

opravljati pooblaščene in ustrezno strokovno usposobljene osebe.

4.14.2 Rodovnik

Na podlagi predložene dokumentacije

- prijava paritve;
- prijava legla;
- kopije rodovnikov staršev (samca in samice) in
- kopije vzrejnega dovoljenja staršev (velja za paritve v tujini) in po overitvi strokovnega organa (vzrejna komisija za nemške ovčarje), vodja rodovne knjige KZS vpiše v rodovno knjigo vsakega mladiča in izda ustrezen dokument – rodovnik.

Rodovnik je javno-pravna listina, ki jo izda KZS in s katero se dokazuje poreklo in pasemska pripadnost določenega mladiča. Dolžnost vzreditelja je, da po prodaji mladičev o novih lastnikih obvesti pisarno KZS, ta pa vzrejno komisijo za nemške ovčarje. Menjava lastništva pa mora biti urejena s kupoprodajno pogodbo in zabeležena na hrbtni strani rodovnika in podpisana s strani prodajalca.

5. KOLČNA IN KOMOLČNA DISPLAZIJA

5.1. Splošno

A Displazija kolkov je genetsko pogojena bolezenska sprememba kolčnega sklepa.

Označujemo jo z oznakami: A, B, C, D, E, pri matični pasemski organizaciji SV pa z oznakami:

- normalna (»normal«)
- skoraj normalna (»fast normal«)
- še dopustna (»noch zugelassen«)
- srednja (»mittlere HD«) - težka (»schwere HD«).

B Displazija komolcev je genetsko pogojena bolezenska sprememba komolčnega sklepa.

Označujemo jo z oznakami : 0, 1, 2, 3, pri matični pasemski organizaciji SV pa z oznakami

- normalna (»normal«)

- skoraj normala (»fast normal«)
- še dopustna (»noch zugelassen«)
- srednja (»mittlere ED«) - težka (»schwere ED«).

5.2. Ukrepi

V primeru utemeljenega dvoma glede identitete psa/psice lahko vzrejna komisija od lastnika zahteva DNA glede izvora za mladiče.

5.2.1. Postopek pridobitve potrdila HD, ED in DNA

Kolki in komolci morajo biti slikani in odčitani na Univerzitetni veterinarski kliniki v Ljubljani, ali slikani pri veterinarjih koncesionarjih v Sloveniji ter odčitani na Univerzitetni veterinarski kliniki v Ljubljani, ali slikani pri pooblaščenih veterinarjih SV ter odčitani na Univerzitetni veterinarski kliniki v Gießnu v Nemčiji (slikanje prek SV); (Dovoljene stopnje za kolke so: A, B in C, ali »normal«, »fast normal« in »noch zugelassen«. Dovoljene stopnje za komolce so: 0 in 1, ali »normal«, »fast normal« in »noch zugelassen«.) - opravljeno analizo DNA glede izvora. Kri v te namene odvzamejo zaupni veterinarji SV ter jo pošljejo v laboratorij Generatio v Heidelberg v Nemčiji, ki vodi banko genotipov za pasmo nemški ovčar (izdelava DNA profila prek SV).

Minimalna starost za slikanje HD in ED je 12 mesecev.

Plemenjaka ali plemenke s stopnjo kolčne displazije C (ali s stopnji noch zugelassen), ni mogoče pariti s paritvenim partnerjem, ki ima prav tako stopnjo C (ali noch zugelassen).

Priporoča se, da naj se stopnja C (ali noch zugelassen) kombinira z A (ali normal).

6. DRUGE AKTIVNOSTI ZA NAPREDEK VZREJE NEMŠKIH OVČARJEV

V to področje spadajo delovni izpiti, razstave in vzrejni pregledi, katerih potek določajo ustrezni pravilniki KZS.

Potrjen na delnem zboru sodnikov, dne 29. 11. 2006 v Domžalah,

Aktualiziran na delnem zboru sodnikov, dne 9. 7. 2013 v Zapogah.

Aktualiziran na delnem zboru sodnikov dne 26. 1. 2017 v Zapogah.